

Magyarország legtragikusabb korszaka,

a mohácsi vészt közvetlenül megelőző és azt követő időszak, az ország három részre szakadásának ideje elevenedik meg Krúdy Gyula háromkötetes hatalmas történelmi regényében, a „Három király”-ban. Hálás, sőt izgalmas téma

az író számára, hiszen nem lehet ilyen történelmi háttérrel olyan regényt írni, hogy ne az egész ország összeomlásának a regénye legyen. Krúdy regénye jóval a Dózsa-lázadás leveretése után kezdődik és elsősorban az ország sorsát intéző oligarchák és főnemesek között játszódik le, mégis mindvégig megőrzi rajta a *parasztlázadás szörnyű tragédiája*, amely még súlyosabb tragédiának lett — legalábbis nagyrészt — az okozója.

Történelmi regénynél a szépiró számára a legnehezebb feladat a történelmi levegő felélesztése, a történelmi és az epikai hűség összeegyeztetése. Krúdy bravúrosan oldotta meg ezt a feladatot, valóban tökéletesen sikerül az olvasó elvarázsolnia a rég letűnt idők arculatát, ami annál inkább elismerésre méltó, mert hiszen egyéb írásaiban jóval *Virginia Woolf* és a hasonló törekvésű többi modern író előtt felbontotta már az idő hagyományos irodalmi fogalmát. Nagy történelmi regényében azonban egy egészen más Krúdy mutatkozik meg az olvasónak, mint a Szindbád-történetek írója.

Több mint egy évtizeddel Krúdy halála után nemesak kegyeletos gesztus, hanem kétségtelenül helyes irodalmi eselökötlet is volt a *Franklin Társulattól* a „Három király” kiadása.